

הערביים בישראל - מניכור לאיום: לקראת אינתיפאדת אל-נכבה¹

דוד בוקעי

אם ישימו על כף אחת של המאזניים את כל האידיאלים שבעולם, ועל הכף השנייה את קיום ישראל - אבחר בקיום ישראל, כי לא המתים יהללו י'ה...
דוד בן-גוריון

ברמה הפוליטית, מדינת ישראל מאוימת על-ידי ארבעה ראשי חץ מוסדיים פורמאליים:

(א) התנועה האסלאמית, תנועת אחות לחמא"ס, ותנועת בת לאחים המוסלמים במצרים, שקיימת ביותר מ-60 מדינות, והיא התשתית הטרוריסטית של הג'יהאד העולמי;

(ב) חד"ש, בגלגולה הקודם רק"ח, התנועה הקומוניסטית, בעלת אידיאולוגיה קומוניסטית-מרקסיסטית עם גוון לאומני חזק;

(ג) התנועה החילונית-אזרחית של אחמד טיבי, מקבילה לתנועת פת"ח של ערפאת, תוך קיום קשרים הדוקים עם הרשות הפלשתינית (טיבי היה חבר רשמי במשלחת הפלשתינית במשא ומתן עם ישראל), כולל הבדווים בנגב;

(ד) תנועת בל"ד בראשות עזמי בשארה, המשכה של תנועת "אל-ארד", אשר הוצאה מחוץ לחוק בתחילת שנות ה-60, ו"הרשימה המתקדמת לשלום", שקמה בתחילת שנות ה-80, בעלת אידיאולוגיה נאצריסטית פן ערבית משיחית.

בצד הלא פורמלי-פוליטי, ערביי ישראל הקימו יותר מאלף עמותות הרשומות במשרד הפנים, במגוון רב של נושאים, ארגונים לא ממשלתיים שיש להן שתי מטרות: **האחת** לבוא במקום המערכת המוסדית הישראלית בכל תחומי הפעילות; **השנייה**, לפעול בשיתוף-פעולה הדוק עם השמאל היהודי האנטי-ציוני, להונות את דעת הקהל בישראל; ולשמש מוקד התססה ועיצוב של המערכת הבינלאומית.

ישראל מרובה בקבוצות מיעוט - לאומיות, דתיות, עדתיות, מגדריות, גיליות - ומרביתן חשות קיפוח ואפליה מבחינת הקצאת משאבים וקידום אינטרסים שונים. אין מדינה בעולם בהן אין מיעוטים לסוגיהם, אך לכל המדינות זהות לאומית ומוסדית ברורה, והמיעוטים אינם קוראים תגר על זהותן הלאומית.

התופעה המאפיינת את מציאות היחסים בין מדינת ישראל לבין המיעוט הערבי, היא כפולה:

(א) המיעוט הערבי בישראל הוא ייחודי בקרב המיעוטים בעולם, שיש לו הרבה יותר זכויות וחירויות אזרח לעומת הרוב הערבי בכל מדינות ערב והאסלאם, ואין לו כמעט לחלוטין חובות אזרח, ועדיין ממשיך לזעוק על קיפוח ואפליה.

(ב) ערביי ישראל מייצגים מציאות ייחודית: הם המיעוט היחיד השואף לחסל את מדינת הרוב בתוכה הם חיים, ולבוא במקומה. מוכרים שלושה מצבים ביחסי רוב-מיעוט במערכת הבינלאומית: ראשית, מיעוטים המבקשים להתערות במדינת הרוב ולהפוך חלק ממנה; שנית, מיעוטים השואפים להיפרד ממדינת הרוב על-ידי הקמת מדינה נפרדת בטריטוריה מוגדרת; שלישית, מיעוטים הרוצים לשמר את המורשת שלהם במסגרת אוטונומיה תרבותית. אך רק המיעוט הערבי בישראל קורא לחסל את המדינה היהודית על כל הטריטוריה שלה כמדינה (politicide) וכלאום.

המזרחן ד"ר **דוד בוקעי** מרצה בביה"ס למדע המדינה באוניברסיטת חיפה. פרסם וערך ספרים בנושאי האסלאם והמזרח התיכון. חבר מערכת נתיב.

1 המאמר מבוסס על מחקר העומד לראות אור בקרוב ממרכז אריאל.

א) אלימות לאומנית מתפרצת, ולמרות זאת להפוך אותם, בסיוע השמאל האנטי-ציוני והתקשורת, לקורבן (יום האדמה, אירועי אוקטובר 2000);
ב) תעמולה שקרית במגמות לדה-הומניזציה ודה-לגיטימציה של ישראל כמדינה יהודית ציונית. המילים שחוזרות ונשנות בתכיפות של נשימה סדירה, הן: קיפוח, אפרטהייד, גזענות, פשיזם, טיהור אתני. והדבר נעשה ללא בושה, תוך עיוות של המציאות. המגמה היא אנטישמיות. השפה הומצאה ובאה לידי ביטוי על-ידי היהודים האנטי-ציונים, הסייענים-המפעילים של ערביי ישראל, ורק לאחר מכן חדרה לטרמינולוגיה הערבית.

במשך השנים הקימו ערביי ישראל "מכוני מחקר" ו"מרכזי פעילות" שיש להם מטרה אחת - לפעול נגד מדינת ישראל ולקעקע את יסודותיה כמדינה יהודית ציונית, באמצעות פרסום "נתונים" ו"מחקרים" על מצבם. תחת שמות "מכובסים" כמו עדאלה (צדק), מוסאווי (שוויון), תעאויש (דו-קיום), פועלת מערכת פוליטית משומנת המכוונת להשגת מטרות הפוכות לחלוטין: לא רק לא להשתלב ולא להשיג שוויון, ולא רק לא לחיות בדו-קיום, אלא דווקא לחסל ולהרוס כל מה שהוא יהודי וציוני. התביעות להשתלבות אינן להפוך חלק איטגרלי ממדינת ישראל היהודית-ציונית, אלא לפרק אותה מבפנים.

הדו"חות המופקים למאות בשנה, מפורסמים בעברית ובערבית, אך עיקר חשיבותם היא בפרסום באנגלית, ובהפצתם לכל הגורמים המעצבים במערכת הבינלאומית. זו המגמה כאסטרטגיה רבת-ידי: לפרסם דברי כזב; להשמיץ ולהעליל - כדי להביא לשינוי תפיסתי במערכת הבינלאומית כלפי מדינת ישראל ולהכשיר את חורבנה.

התופעה החמורה בכל תעמולת הכזב הזאת, היא הנטייה בישראל לזלזל במשמעויות הפרסומים המסולפים הללו על המערכת הבינלאומית, מתוך כוונה שזו תקיא אותה, על-פי הדגם של דרום-אפריקה. ישראל הרשמית, בעיקר משרד החוץ, מסייעת לתהליכים הללו בכך שאינה מביאה את המציאות האמיתית של ערביי ישראל לידיעת העולם, ולא עושה דבר לחשיפת התופעה המאיימת עליה קיומית.

מדינת ישראל קרובה מתמיד למצב של מלחמה פנימית, בלא שפיתחה כלים להתמודדות אפקטיבית. שיטת הפעולה האלימה המועדפת תהיה על-פי הדגם של האינתיפאדה הראשונה (1987 ואילך), כלומר אלימות "עממית" רחבת היקף, בסיוע ובגיבוי צמוד של השמאל היהודי, תוך שימוש בתקשורת על קיפוח ואומללות שהובילו אותם מתוך יאוש לפעול. ישראל תפעל בתחום בו היא מצטיינת - הענקת תקציבי ענק, כאילו שניתן לקנות נאמנות בכסף.

קיימת גישה הטוענת כי ערביי ישראל, הם "גייס חמישי", הגדרה המתאפיינת בשיתוף-פעולה עם האויב, ומכאן שצריך להתייחס אליהם ככאלה עם כל המשמעויות המדיניות. אנו מציעים פרספקטיבה אחרת להבנת התארגנותם ופעילותם. הם אינם גייס חמישי, אלא יותר מכך. מטרת ערביי ישראל היא חיסולית. הם עברו משלב של ניכור ממדינת ישראל לשלב של פעילות אקטיבית תוך התמקדות בפעילות מוסדית-פורמאלית ובארגונים חוץ-ממשלתיים. במובן זה, ההגדרה של "גייס חמישי" מתאימה לשמאל האנטי-ציוני. הביטוי המובהק לפעילות ערביי ישראל, הוא "תסמונת עושקים ובוכים - **זרבני ובכא סבקני (וא)שתקא**" (הוא היכה אותי ובכה, הוא השיג אותי והתלונן). זוהי אסטרטגיה התקפית, שהאנלוגיה להבנתה היא מאמר חז"ל - "הפוסל במומו פוסל", בתרבות הערבית ניתן לומר "התוקף במומו תוקף". התופעה היא תמיד החצנת האשמה, לתקוף ולעולם לא להתנצל. כך, הם חיים ברווחה שהיא מעל ומעבר למקובל במדינות ערב, זאת על חשבון משלמי המסים בישראל, ובעת ובעונה אחת הם בוכים על "קיפוח ואומללות". אכן, הם גילו את "נוסחת הפלא", את ה"פרפטואום מובילה" - מצד אחד, לעשוק ולחיות על חשבון אחרים, ומצד שני לזעוק על קיפוח ואומללות, תוך הסתה ואיומים, כדי להמשיך ולקבל דמי חסות.

תופעה זו, היא בשימוש יום-יומי בקרב מנהיגי ערביי ישראל בכל סוגיה ומיקוח. אין אירוע והזדמנות שבו הם לא ממחזרים את ההודעה כדי להוכיח שהם נרדפים ואפילו הזכות לחייהם נפגעת. הם מצהירים ומתנהגים כאויבים, וכאשר אומרים להם זאת, הם מיד עוברים למתקפה של הקוזק הנגזל. אכן, כמאמר נוסף של חז"ל - "טובל ושרץ בידו" - הם עושקים וחומסים וידיהם אינן נקיות, אך הם תמיד במתקפה. כך קבע עלי חיידר, מנכ"ל משותף בעמותת "סיכוי לקידום שוויון אזרחי", כי מדינת ישראל

איננה דמוקרטית אלא סקיוקרטיה, דבר שצריך לעורר דאגה בקרב כל אדם נאור. לישראל אין סיבה להתגונן מפני אזרחיה הערביים. נהפוך הוא, האזרחים הערביים צריכים להתגונן מפני התפיסות המעוותות המזולזלות בחופש הביטוי ובדמוקרטיה.²

האסטרטגיה המעשית של ערביי ישראל

שני אמצעים עיקריים משמשים את ערביי ישראל להשגת המטרה החיסולית, ושניהם מבטאים את העמדה המוסלמית הקלאסית מאז ימי מוחמד: ג'יהאד ודעווה: ג'יהאד של אלימות, הסתה וטרור; ודעווה של תעמולה למען האסלאם, בשיטות שונות של הסתרה (תקיייה),³ מתק-שפתיים, ופעולות כאילו שילוביות, אפילו בהסכמים פורמליים.

2 עלי חיידר, מעריב, 17 באפריל 2007.

3 סורא 3, פסוקים 28-29. התיאולוג המוסלמי הידוע, אל-גזאלי, קבע כי מותר לשקר אם הדבר מקדם את אינטרסך.

שער אחד: תסמונת הקיפוח והנאמנות - דוח האגודה לזכויות האזרח

דוח האגודה לזכויות האזרח, שפורסם בתחילת דצמבר 2007, חושף את כוונות מחבריו ומציג את סדר היום הפוליטי-אידיאולוגי של האגודה. עמודי הדוח מוקדשים לפגיעה בזכויות הערבים, ובשם הצדק הצרוף אין אפילו שורה אחת על הפגיעה בזכויות היהודים, הטרור והאלימות שהם מנת חלקם, והאיומים הקיומיים שהם חווים. המסמך משופע במראי מקומות ובציטוטים, כאילו מדובר במחקר מדעי, אך כל הנתונים, לבטח המסקנות, מעוותים ומסולפים, ועושים פלסתר ממטודולוגיה של מחקר בסיסי. מבחינת דוח האגודה התמונה העולה היא כזו: סתם כך, כאילו מעבר להררי החושך, מופיעה חברה גזענית, רצחנית ומפרה חוקי אנוש בסיסיים, התוקפת באלימות אנשים שלווים, שומרי חוק וסדר, שרוצים להתפרנס בכבוד ולחיות בשוויון - ומבצעת בהם מדיניות אפרטהייד וטיהור אתני.

וכך קובעת האגודה, כי קיימת "עלייה בתחושות השינאה בציבור היהודי, הצעות חוק גזעניות בכנסת, השפלה בנמלי התעופה, הגבלת חופש הביטוי ואפליה תקציבית". ומה ההוכחות לגזענות נוראה זו?

"למעלה מ-50 אחוזים מן הישראלים היהודים הצהירו, כי הם לא מסכימים לגור עם ערבים, תומכים בהפרדה בין ערבים לבין יהודים במקומות בילוי, מתנגדים לצירוף מפלגות ערביות לממשלה ותומכים בהגירת הערבים מהמדינה". והרבה יותר מכך, הנוער היהודי גזעני-פשיסטי, והשקפת עולמו ספוגה בסטריאוטיפים גזעניים: למעלה משני שלישי מבני הנוער סבורים, כי הערבים לא חכמים, לא משכילים, לא תרבותיים, לא נקיים ואלימים. בשנת 2006 נרשמה עלייה של 26 אחוזים באירועים גזעניים כלפי ערבים, וסקרים מצביעים על עלייה חדשה של כמעט 100 אחוזים בתחושות השינאה, שמביע הציבור היהודי כלפי ערבים.

ומדוע זה קורה?

התקשורת הישראלית ממשיכה בהבניית מציאות סטריאוטיפית, לפיה הערבים הינם גורם שלילי ומאיים, ולרוב הם מודרים כליל מהשיח הציבורי השולט בחברה הישראלית. בכנסת מועלות הצעות חוק, המגבירות את הדה-לגיטימציה של האזרחים הערבים: התניית זכות ההצבעה וקבלת קצבאות בשירות צבאי או לאומי; חיוב שרים וחברי כנסת להישבע אמונים למדינה יהודית; הצעת החוק הקובעת, כי אדמות קק"ל, המהוות 13 אחוזים מקרקעות המדינה, יוקצו ליהודים בלבד.

זהו. כעת הכל מובן. אך השימוש של האגודה בתואר "גזעני" הוא עשיית פלסתר מן המציאות. האמנם חשש הציבור היהודי מן הערבים זו "גזענות", או אולי זהו פחד של שומרי חוק מפורעים אלימים? האם אלה שלא רוצים

לבלות עם דוברי ערבית הם גזענים, או רק במקרה הם חוששים מרוצחים באמצעות התאבדות דוברי ערבית? האם מי שחושש לשמוע את הביטוי, "אללהו אכבר", בו משתמשים הפורעים האלימים הוא גזען, או אולי זהו פחד הקורבן המיועד מפני הפורע המסתובב חופשי?

אך הם לא אשמים, אלא התקשורת הישראלית המפרסמת את דברי הבלע שלהם בכותרות ענק סנסציוניות, ובכך מקבעת את "האמיתות" של הדו"ח בנוגע לאשמת ישראל, במקום להראות מיהם מעלילי העלילות. כל דוחות האגודה, ועוד מאות כמותן, והתחקירים של עמותות וארגונים כמוה, צריכים להיות מתוייגים בשם הנכון, והוא: תעמולת אויב. אך התקשורת חסרת האחריות, במקום לבדוק - ממחזרת, ובמקום לחקור - מפרסמת; ובמקום להוקיע - מעניקה להם כותרות ראשיות.

לשיאי עיוותה של המציאות מגיעה האגודה כשהיא דנה ב"זכויות האדם בשטחים". להלן דוגמה אחת מיני רבות:

פגיעה והרג של אזרחים, הגבלות תנועה ומחסומים, מעצרים מינהליים, הפקעת אדמות, מניעת גישה לאדמות, הם אך מקצת מהתופעות המהוות חלק ממציאות היום-יום של פלשתיני תושב השטחים הכבושים. מתחילת השנה נהרגו בשטחים כ-300 בני אדם, וכ-8700 פלשתינים מוחזקים על-ידי כוחות הביטחון, מתוכם מעל 800 במעצר מינהלי. 50 אחוזים משטחי הגדה המערבית חסומים בפני תנועת הפלשתינים. צה"ל מחזיק כ-50 מחסומים קבועים בגדה, ומדי שבוע נצפים כ-130 מחסומי פתע ניידים. כ-311 ק"מ של כבישים מרכזיים אסורים לתנועת פלשתינים או שתנועתם מוגבלת. 80 אחוזים מגדר ההפרדה הוקמו על אדמות פלשתיניות. חברון עיר רפאים: כ-40 אחוזים מהדירות הסמוכות לנקודות ההתנחלות בעיר ננטשו, ולמעלה מ-70 אחוזים מבתי העסק עומדים ריקים. לפחות 440 בתי עסק סגורים בצוים צבאיים.

שתי מגמות בולטות עולות מדוח האגודה:

ראשית, תסמונת הקיפוח. בעקבות דוחות העוני בישראל, פרסמה עמותת מוסאנוא כי "ערביי ישראל עניים פי ארבעה מהיהודים". "יותר ממחצית מהמשפחות הערביות הן משפחות עניות, וארבע מאות אלף ילדים רעבים"⁴. וכמובן, מיד נזעקו חברי הכנסת הערביים להעלות את הנושא לדיון בכנסת, זאת, במטרה לקבל עוד כמה מיליארדי שקלים מכספי משלמי המסים היהודים. זו דוגמה נוספת לעוצמת התקשורת המפרסמת נתונים מסולפים. אם מצטטים "מחקרים", צריך גם לבדוק ולחקור את הנתונים, אחרת יהא זה בבחינת הוספת עוון על פשע - גם ציטוט מחקר שקרי וגם פרסום משפיע.

אולם בניגוד לממצאי הדוח, התמונה הפוכה. ערביי ישראל נהנים מזכויות יתר והרשויות בישראל אינן עושות

4 איתמר ענברי, מעריב, 17 בפברואר 2008.

דבר לאכופ את החוקים הקיימים גם על ערביי ישראל, המפרים אותם בשיטתיות ובמחשבה תחילה. אכן, טוען רונן שובל, יו"ר תנועת "אם תרצו", קיים פחד מאכיפת החוק על הערבים: גזילת קרקעות; חוקי בנייה; חלקם המקיף בתאונות דרכים ואי-שלילת רשיונותיהם; והתערבות בג"ץ לטובתם, גם כשמדובר באדמות קק"ל של העם היהודי.⁵ לצד הטרור הערבי נגד מדינת-ישראל ותושביה, קיימת מערכת רחבה של "עבריינות לאומנית". החברה הערבית אלימה פי שלושה בממוצע מהחברה הישראלית, וקיים לכך צידוק דתי ולאומני. 87 אחוזים ממשקי הבית הערביים הם בבעלותם, לעומת 68 אחוזים ממשקי הבית היהודיים. כלומר, בפועל, ההכנסה הפנויה של משקי-הבית היהודים פחותה מזו של ערביי ישראל. משק-בית יהודי מוציא 24 אחוזים מהכנסתו על דיו, לעומת 16 אחוזים במשק בית ערבי. מבין כלל תושבי ישראל, 12 אחוזים מתגוררים ברשויות מקומיות ערביות, אך הם זוכים ל-30 אחוזים מסך כל התקציבים המיוחדים של משרד הפנים; ל-27 אחוזים סך כל ממענקי האיוון; ל-28 אחוזים סך כל תקציבי הפיתוח; ול-27 אחוזים מסך תקציבי בניית כיתות חדשות.

**שורש המשבר עם ערביי ישראל, טוען
בן דרור ימיני, מצוי בשאלת הזהות.
מי שחושב שעוד תקציבים לחינוך או
לתשתיות יפתרו את הבעיה, משלה את
עצמו. האמת הפוכה**

על אף זאת, נתוני בנק ישראל לשנת 2006 מראים כי 44 אחוזים מערביי ישראל דיווחו כי רמת חייהם היא מתחת לקו העוני. כלומר, בנוסף לעבריינות הלאומנית, קיימת כלכלה שחורה בהיקפים אדירים ללא תקדים. נתוני האבטלה והעוני עומדים בסתירה לנתונים בנוגע לבעלותם על בתים. התופעה חמורה אף יותר בנוגע לתשלום מיסים: גביית מיסי הארנונה ברשויות הערביות היא פחות ממחצית הגבייה ברשויות היהודיות. ביחס לרמת החיים (שנמדדת בשטח מגורים, במספר מוצרי חשמל, בצריכת חשמל לנפש, במספר המכוניות לנפש), מצבם של ערביי ישראל טוב לאין ערוך מקבוצות שלמות באוכלוסייה היהודית. כספי המסים ביישובים היהודיים גדולים פי עשרה מאלה המשולמים ביישובים הערביים, אך חלקה של המדינה בתקציבי השלטון המקומי ביישובים הערביים גדול לאין שיעור מזה הניתן ליישובים היהודים. אחוז משלמי האגרות בקרב ערביי ישראל נמוך ביותר לעומת האחוז הגבוה של מקבלי קצבאות הביטוח הלאומי. (נתונים ותיעוד!)

הכלכלה השחורה, מוערכת חמישית מסך הכלכלה הרשמית של ישראל, וחלק ממנה מקורו בערביי ישראל. הם עובדים עם כסף מזומן. כלכלת מזומנים מבטיחה שני ממדים בולטים: ראשית, לא משלמים מס הכנסה, ושנית, כבנוס, מקבלים קיצבאות ביטוח לאומי, שהרי הנתונים הרשמיים מראים היעדר הכנסה פורמלית. כ-40 אחוזים מכלל מקרי הפשיעה בישראל מיוחסים לערביים, 35 אחוזים מעבירות הרכוש, ו-50 אחוזים מסך הגניבות. קורבנות הפשיעה הם בעיקר יהודים.⁶ נוסף לכך, חלקם של ערביי ישראל בתאונות קטלניות גדול פי שניים מחלקם באוכלוסייה. שורש המשבר עם ערביי ישראל, טוען בן דרור ימיני, מצוי בשאלת הזהות. מי שחושב שעוד תקציבים לחינוך או לתשתיות יפתרו את הבעיה, משלה את עצמו. האמת הפוכה. ככל שהם מתקדמים יותר, כך המחאה הבוטה שלהם מתעצמת. זו לא מחאה כלכלית או חברתית, אלא פעולה במטרה למחוק את הזהות היהודית ולהכריז על "מדינת כל אזרחיה".⁷

הם פורעים בחוקי המדינה בה הם טוענים לאזרחות, ומשתלטים על אדמותיה. לפי נתונים שונים כבר בשנת 2000, הם בנו עשרים ושישה אלף בתים צמודי קרקע על אדמה לא שלהם, וללא רישיון ואישורים. הם לא משלמים ארנונה כי הרשויות לא גובות מהם, ובכך נוצרים משברים כספיים מכוונים של מיליארדי שקלים, בידועם כי היהודים ימלאו את מחסורם. כך, למשל, בסכנין חיים 20 אלף איש על שטח של 8,000 דונם, בעוד שברמת גן חיים למעלה מ-150 אלף איש על שטח של 12,000 דונם, שרבע ממנו הוא פארקים וגנים. נבנות שכונות חדשות בבנייה בלתי חוקית, ללא תשתית של כבישים, מערכות מים, ביוב וחשמל, וללא שירותים בסיסיים לצורכי ציבור, ומיד הם מכריזים על קיפוח - בהצגת הווילות המפוארות שאין בהן מערכות תשתית בסיסיות. נסיעה בכבישי הגג תראה את הבתים המפוארים שנבנים בהתייבות הבדווית הבלתי חוקית לצידו כל הכבישים הראשיים ולעומקם בשנים האחרונות, אך נתוני העוני אצלם, הם הגבוהים ביותר.

סוגיה אינדיקטיבית לענין מיתוס הקיפוח, היא תופעת ההגירה לתוך ישראל. אם ישראל היא מדינה גזענית ומקפחת, עושקת כלכלית ומבצעת טיהור אתני, כיצד יתכן שהיא מהווה מוקד משיכה להגירה של פלשתינים בהיקפים ללא תקדים? שלא לדבר על הפליטים המתדפקים על שעריה, אלה המעטים שהצליחו לברוח מארצותיהם מרדיפות האסלאם הסובלני ושורר השלום. מדוע תעודת הזהות של ישראל כה מושכת? לפי נתוני משרד הפנים, מאז הסכמי אוסלו ב-1993 ועד 2002 היגרו לישראל מאה וארבעים אלף ערבים. מאז המספר הזה הוכפל. זה עוד כשל

6 ד"ר יובל ברנדשטר, "הפצצה הדמוגרפית", נתיב, גליון 105/106, ספטמבר 2005, ע' 50.

7 בן דרור ימיני, מעריב, 5 במאי 2000.

5 רונן שובל, מעריב, 1 בנובמבר 2007.

נוסח הסכמי אוסלו והאסון שהביאו על ישראל, והוכחה שהערבים מממשים את זכות השיבה. התופעה "מאיימת קיומית על צביונה היהודי של מדינת ישראל", קבע שר הפנים, ישי, שהקים ועדה "לבדוק דרכים לבצע שינויי חקיקה שיצמצמו את התהליך"⁸. בעיה הרבה יותר חמורה מבחינת השלכותיה הקיומיות, היא זכות השיבה הפנימית - "העקורים הפנימיים". מזכיר הוועד הארצי להגנה על זכויות העקורים, ארגון-גג המאגד עשרות ועדים של פליטי כפרים שנותרו נחויים בתחומי ישראל, עו"ד ווקים ווקים, טוען כי לא רק שאין קשר בין זכות השיבה של הפלשתינים לישראל, אלא שאפילו אם היא תיפתר לשביעות רצונם, עדיין תעמוד התביעה המוחלטת של ערביי ישראל לשוב לבתיהם".

ממשלת ישראל צריכה לזכור שגם אם תצליח לכפות על הרשות הפלשתינית איזשהו דמוי הסכם שימסמס את זכות השיבה, היא תצטרך להמשיך ולעמוד מול התביעות שלנו - לממש את זכות השיבה שלנו לבתינו ולכפרינו. כל הסדר עם הפלשתינים חייב לפתור בראש וראשונה את בעיית הפליטות של אזרחיה העקורים.⁹

ערביי ישראל כל כך מקופחים, שלא תמצאו בשום מדינה דמוקרטית מערבית מפלגות לאומניות סקטריאניות המייצגות מיעוטים לאומיים, שמטרתם הפוליטית המוצהרת היא חיסול המדינה בה הם חיים, תוף הזדהות מלאה עם אויביה. כשהוקמה "הברית הערביית נגד הציונות", הקואליציה של הכוחות הלאומיים והאסלאמיים, באיחוד של מפלגות רע"מ ותע"ל, טענו טיבי וצרצור, כי

השלטון בכל הטריטוריה צריך להיות מוסלמי, כי זו אדמת ווקף שצריכה להיות מונהגת על-ידי הח'ליפה... על-פי המודל של חמא"ס... כל העולם צריך להיות תחת משטר אסלאמי, ויש לטאטא את המפלגות הציוניות.¹⁰

שלטון אסלאמי סותר את עצם קיומה של כל מדינה דמוקרטית. סעיף 7א' לחוק יסוד הכנסת קובע זאת. בגרמניה, בספרד, ובתורכיה בית המשפט מנע ממפלגות לרוץ לפרלמנט בעילות פחות חמורות. גם מועצת אירופה ובית המשפט האירופאי לזכויות האדם קבעו שניתן למנוע את הזכות להיבחר, כאשר מפלגה מסכנת את המשטר הדמוקרטי במדינה.

שנית, תסמונת הנאמנות. על אף כל האמור לעיל, אנו שומעים כי אלה הפועלים נגד ישראל בטרור ובאלימות, והשונאים אותה הם בודדים, "עשבים שוטים", והרוב הם שוחרי שלום ואזרחים נאמנים. האם זה המצב? בספטמבר 2001, כינסה התנועה האסלאמית חמישים אלף תומכים

באום אל-פחם, תוך הצהרות הסתה נגד ישראל, איומים אם תפעל נגדם, וקריאות לבוש להתאסלם.¹¹ באוגוסט 2002, הפגינו חמישים אלף מהתנועה האסלאמית בישראל, בביטויי הסתה אלימים שפוגעים באושיות הדמוקרטיה, וברגשות היהודים - כי הר-הבית, על כל שטחו וחומותיו הוא שטח מוסלמי, ואין ליהודים כל נגיעה בו. הילדים והנשים הולבשו בבגדי רוצחים-מתאבדים.¹² כך היה גם באוגוסט 2004, כאשר עשרות אלפי ילדים "כבשו את הר-הבית", ובמרכז הטקס, שבועת אמונים המונית לשמור על הר-הבית בדמם ובנשמותיהם.¹³ בספטמבר 2004, השתתפו מעל 70 אלף ערבים בעצרת "אל-אקצא בסכנה", באום אל-פחם.¹⁴ ובאותו חודש נערכה בכפר מנדא עצרת לרגל שנתיים לפרוץ האינתיפאדה בארגון המפלגות ה"חילוניות", ובה השתתפו עשרות אלפים מערביי ישראל, תחת הכותרת "כל שרי הממשלה פושעי מלחמה". הדגל הפופולארי ביותר, היה תמונתו של נאצר, הגיבור הגדול של תנועת בל"ד.¹⁵ בכנס נוסף בו השתתפו עשרות אלפים בכפר כנא, קבע ראש הפלג הצפוני של התנועה האסלאמית, ראדא צלאח, כי בקרוב תהיה ירושלים בירתה של חליפות ערבית-אסלאמית וישראל תיעלם.¹⁶

מי שמזדהה עם החמא"ס, מי שרוצה כאן חליפות אסלאמית, אינו זכאי לשוויון, ספק אם הוא זכאי לאזרחות

זהו אך מעט מהפוטנציאל האלים והמרדני של ערביי ישראל, ולפחות עשרות אחוזים מערביי ישראל פעילים ותומכים בו בהתלהבות. אלה אינם בודדים ולא "עשבים שוטים". צריך גם לזכור כי מרבית המהפכות הגדולות בהיסטוריה ומדדי האלימות הגדולים, היו בהיקפים קטנים מאשר 5 אחוזים של משתתפים. יתר על כן, הבעיה איננה רק בכמות הפעילים, אלא מה עושה יתר האוכלוסייה? מהי עמדתה ובמי היא מצדדת? כל מחקר יוכיח בברור כי רוב מוחלט וכמעט מושלם מקרב הצעירים ובעלי ההשכלה הם המובילים את הקו המיליטנטי, האלים, נגד מדינת ישראל.

אמנון רובינשטיין קובע כי גם אם קיימת אפליה, אין היא יכולה להצדיק מרד אזרחי. עמדת ועדת המעקב לא נובעת מהעדר שוויון, אלא מסירוב להכיר בזכות ההגדרה

11 ידיעות אחרונות, 13 בספטמבר 2001.

12 מעריב, 25 באוגוסט, 2002.

13 ידיעות אחרונות, 8 באוגוסט 2004.

14 ידיעות אחרונות, 12 בספטמבר 2004.

15 מעריב, 29 בספטמבר 2002.

16 איתמר ענברי, מעריב, 16 באפריל 2006.

8 דברי שר הפנים, אלי ישי, הארץ, 6 בפברואר 2002.

9 הארץ, 8 בינואר 2001.

10 מעריב, ידיעות אחרונות, 16 בפברואר 2006.

ההיסטוריה מלמדת ששום כובש לא נשאר על האדמה הזו, כולם עזבו. גם הכיבוש שלכם יעבור, ואנו נישאר על אדמתנו.

מוחמד ברכה קובע כי "שרי ממשלת ישראל הם חיות הדומות לתנין המזיל דמעות על קורבנותיו".²² חבר הכנסת טאלב אל-צנע, בטלביזיה בערוץ 2: "הבדווים צריכים להצטייד בנשק ולהכריז מלחמה נגד ישראל".²³ למותר לציין שדברי הבלע לא זכו למענה. איש לא קם לסלקם מהכנסת, והפרקליטות לא עשתה דבר כדי להביאם לדין.

עיתון התנועה האסלאמית, צאות אל-חק ואל-חורייה מפרסם תדיר כי היהודים "מפלצות", "צאצאי הקופים והחזירים", "עורבים וארבה שהשתכנו במולדת", "עכברים מכרסמים",²⁴ מבלי שיעשה דבר. מעניין מה היה קורה, אם יהודים היו משתמשים בשפה זו כלפי ערבים - מה הייתה תגובת התקשורת ובתי המשפט.

ההסתה הגזענית חוזרת על עצמה בנאומי האימאמים במסגדים בימי שישי. כך קבע אימאם "בעיר ערבית גדולה במרכז הארץ", אשר מקבל את משכורתו מקופת המדינה באמצעות משרד הדתות, כי "קיימת חובה לצאת נגד היהודים למלחמת ג'יהאד. יש לקרוע את היהודים לגזרים, לגרום לרעידת אדמה תחת רגליהם, ולהפיץ אותם לכל הרוחות".²⁵ והמופתי של ירושלים חזר פעמים רבות על תמיכתו והצדקתו את פיגועי הרצח באמצעות התאבדות.²⁶ בספריות האסלאמיות מופצות קלטות הסתה גזעניות הקוראות לביצוע מעשי טרור נגד יהודים, בתעמולה אנטישמית נוסח התנועות האסלאמיות.²⁷ הדחייה הערבית את הקשר היהודי לירושלים, היא טוטאלית, ומאד אופיינית לתרבות האסלאמית. אין להם כל עניין בידע ובמדע. זה שלהם כי זה שלהם. נקודה. למרות שירושלים איננה מוזכרת כלל בקוראן ובחדית', ואין להם כל קדושה בירושלים, מלבד מסגדים שהוקמו ב-691 וב-715, הטוטאליות שלהם מוחלטת. חבר הכנסת אברהם צרור:

הגיע הזמן להפסיק עם כל השקרים הללו, שמקשרים בין היהודים לבין כל מתחם אל-אקצא. מאז 1967, ישראל עשתה הכל וחפרה בכל מקום, ולא הצליחה להוכיח איזשהו קשר בין היהודים לבין המקום המוסלמי הזה.²⁸

העצמית של העם היהודי. ישראל נתפסת חלשה, והרעיון של שתי מדינות לשני העמים נעלם. אך מי שמנסה לפגוע באושיות המדינה, אין עימו דו-שיח; ומי שמזדהה עם ארגוני הטרור ועם אלה המבקשים לחסל את המדינה, אין מקומו בכנסת.¹⁷ וכך, בן דרור ימיני: במקום בו הערבים זוכים ליתר חופש מבכל מקום אחר במזרח התיכון, הוא מנוצל להזדהות עם זרמים דוגמת החמא"ס, שתורתם היא הדבר הקרוב לאידיאולוגיה הנאצית. בשארה, אקדמאי נוצרי, וראד צלאח, איש דת אסלאמיסטי צועדים לאותו כיוון. ומה ישראל עושה? היא לוקה בעיוורון סנוורים. בית המשפט העליון ציפץ על החוק המפורש הקובע כי אדם השולל את קיומה של מדינת ישראל כמדינה יהודית ודמוקרטית - דינו להיפסל, ובכך העביר מסר ברור למנהיגות ערביי ישראל: אתם רשאים לתמוך בחזבאללה ובחמא"ס. צריך לומר במפורש: מי שמזדהה עם החמא"ס, מי שרוצה כאן חליפות אסלאמית, אינו זכאי לשוויון, ספק אם הוא זכאי לאזרחות.¹⁸

הדחייה הערבית את הקשר היהודי לירושלים, היא טוטאלית, ומאד אופיינית לתרבות האסלאמית. אין להם כל עניין בידע ובמדע

"נאמנותם" של ערביי ישראל למדינה באה לידי ביטוי בדברי נציגיהם בכנסת. להלן רשימה חלקית ומייצגת: ישראל כמוה כגרמניה ערב מלחמת העולם השנייה, כך הכריז חבר הכנסת ואסל טאה;¹⁹ ממשלת שרון נמצאת על ציר פשעי מלחמה ופאשיזם. ישראל עושה מניפולציה של השואה, קבע חבר הכנסת עצאם מח'ול, תוך שהוא מצדיע במועל-יד בכנסת.²⁰ וחבר הכנסת זחאלקה הצהיר באוניברסיטאות בארצות הברית, בקנדה ובאנגליה:

ישראל היא מדינה יהודית גזענית, שיחסה לפלשתינים דומה ליחס הנאצים ליהודים. ישראל מתקיימת מהטרנספר המבוצע בערביי ישראל והפלשתינים, כדי לשמר את הרוב היהודי. ישראל מבצעת מדיניות אפרטהייד נגד הערבים.²¹

ראד צלאח:

אני רוצה ללמד את הממשלה פרק בהבנת הנקרא ובהיסטוריה: תבינו אחת ולתמיד, כי זו אדמתנו.

22 (ידיעות אחרונות באינטרנט), <YNET.co.il>, 16 בנובמבר 2006.

23 אורי בינדר, מעריב, 18 בפברואר 2002.

24 ראו למשל, ידיעות אחרונות, 8 ביוני 1998.

25 מנחם רהט, מעריב, 22 באפריל 2002.

26 למשל, ידיעות אחרונות, 9 בדצמבר 2001.

27 הארץ, 27 בפברואר 2000.

28 מעריב, 22 באוקטובר 2007.

17 אמנון רובינשטיין, מעריב, 15 בדצמבר 2006.

18 בן דרור ימיני, מעריב, 28 באפריל 2006.

19 איתן קושניר, ישראל היום, 9 בדצמבר 2007.

20 אריה בנדר, מעריב, 22 באפריל 2002.

21 איתמר אייכנר, ידיעות אחרונות, 21 בפברואר 2007.

דוגמה מובהקת ל"נאמנות" ערביי ישראל למדינתם, היא סוגיית "השירות האזרחי". מבחינתם, זו בגידה ממש. המתנגד הראשון, הוא אסעד גאנם, שקבע בנחרצות: ערבים לא צריכים לשרת את המדינה היהודית.²⁹ ברור מה היתה תגובתו ותגובת הסייענים היהודים שלו להצעה כי שירותים ומענקים יינתנו רק לאלה המשרתים בצבא וכי מענקי ביטוח לאומי יוענקו למשורחרי צבא, וכך במקומות עבודה, בקבלה לאוניברסיטאות, ולמעונות. זו המגמה בהצהרת עבדאללה נימר דרוויש: ערביי ישראל לא יתגייסו לעולם לשירות אזרחי.³⁰

הם כל-כך נאמנים למדינה, שקוראים לרחובות בשמות ערביים-אסלאמיים. הגליל כמוהו כחברון (אל-ג'ליל מת'ל אל-ח'ליל). יש לשחרר את הגליל כשם שיש לשחרר את חברון. זה אותו כיבוש. אכן, "הקו הירוק" קיים רק בתודעה הפוליטית היהודית, ומעולם לא היה קיים בקרב התנועה הלאומית הפלשתינית, בדיוק כמו "הכיבוש", שהוא טוב לתעמולה בקרב היהודים ובמערכת הבינלאומית, אך הוא מעולם לא היה "הכיבוש" של 1967, אלא הכיבוש של 1948.

קייטנות ומועדוני נוער הם כלי חשוב בתהליכי הסוציאליזציה והאינדוקטרינציה של הצעירים הערביים. הם נקראים בשמות של רוצחים באמצעות התאבדות, שאותם הם לומדים להעריך ולשיר שירי הלל לפלשתינן ולטרור: "לא רוצים סרדינים, רוצים פצצות".³¹ כך הם גם יוצרים את גיבורי האינתיפאדה החדשים. תהליכי השינאה והארס שהם מפנימים בילדים, פוגעים בדורות שלמים של צעירים ומונעים מהם אפשרויות של חיים משותפים ונאמנות למדינה בה הם חיים.

כל זה באשר לסוגיות הקיפוח והנאמנות של ערביי ישראל. אך לשיאים מופלאים של עיוות מגיע דוח האגודה לזכויות האזרח בהתייחסו לארבעת המסמכים הגזעניים שפרסמו ערביי ישראל:

הנטייה לדה-לגיטימציה של הציבור הערבי בישראל ולהרחקתו מהנוף החברתי התבטאה בשנה האחרונה גם בהתנגבות הניסיונות לפגיעה בחופש הביטוי של האוכלוסייה הערבית. אלה באו גם על רקע פרסומם של ארבעה מסמכים עקרוניים, שנכתבו בידי גופים ואישים מובילים בחברה הערבית, במטרה ליצור מסגרת לזהות, לתפיסות ולשאיפות של הפלשתינים אזרחי ישראל... מסמכים אלה קוראים, בן השאר, למבנה החוקתי של המדינה באופן שיבטיח אזרחות שווה לפלשתינים אזרחי המדינה, ולהכרה בזכויות ההיסטוריות הקולקטיביות של העם הפלשתיני במולדתו. פרסומם של מסמכים אלה עורר תגובות נזעמות בקרב חלקים בציבור היהודי...

כפי שנראה להלן, מדובר בארבעה מסמכים הקוראים לחיסול לאום ומדינה, להפיכת ישראל למדינה דו-לאומית

ואת היהודים למיעוט בן חסות במדינה הזו, כשלב בדרך להקמת מדינה פלשתינית אחת גדולה. במסמכים הללו, מתבטא יותר מכל ניצחונה תנועת בל"ד ותפיסותיו של עזמי בשארה. קו אחד וברור מוביל בין "תנועת אל-ארד", בשנות ה-60, שהוצאה מחוץ לחוק, כי אז היו שופטים בישראל,³² ותנועת "בני הכפר", לבין מפלגת בלד, שלא הוצאה מחוץ לחוק, בהתאם לפקודת בג"ץ, למרות היותה רדיקאלית ומטיפה לאלומות הרבה יותר.³³ אותו קו בדיוק נמצא בתביעת עזמי בשארה, כבר ב-1996, ל"מדינת כל אזרחיה" ו"מדינה חילונית דמוקרטית", שפירושן המכובס הוא חיסול מדינת היהודים, לבין התביעות למדינה דו-לאומית, בהתאם למסמכי החזון. הרוח האידיאולוגית של עזמי בשארה שורה על כולם. כדברי בן כספית:

במדינה נורמלית האיש הזה מעולם לא היה יושב בבית המחוקקים. בשארה יושב בכנסת בזכותו של בית המשפט העליון, שקבע מבחן חדש ומקורי להכשרת השרץ - הסיכוי שרעיונותיו יתגשמו נמוך מדי.³⁴

ומשה גורלי כתב, כי עזמי בשארה, הוא האתרוג של המשפט הישראלי, העוף המוגן והשמור ביותר בספארי הפוליטי שלנו: מותר לאדם לפעול לחיסול מדינתו, תוך דעה סדורה ומחושבת בתמיכה במאבק מזויין של ארגון טרור.³⁵ הבה ונבחן את ארבעת המסמכים שעוצבו על-ידי מנהיגי ערביי ישראל:

א) **החזון העתידי לערביי ישראל**, הוכן במימון UNDOF, סוכנות הפיתוח של האו"ם ופורסם בדצמבר 2006 מטעם ועדת המעקב העליונה. בעיקרו, המסמך קורא לחיסולה של מדינת ישראל כמדינה יהודית-ציונית, ובמקומה להקים מדינה דו-לאומית, לצד מדינה פלשתינית נקייה מיהודים.

פרק המבוא: "הגדרתה של המדינה כמדינה יהודית והשימוש שנעשה בדמוקרטיה לשירות יהדותה מדין את רגלינו משורותיה ומציב אותנו בעימות עם טבעה ומהותה של המדינה".

פרק הערבים הפלשתינים בישראל ויחסייהם עם המדינה - ד"ר אסעד גאנם.

ישראל היא תולדה של פעולה קולוניאליסטית אותה יזמו האליטות היהודיות-ציוניות באירופה ובמערב. המשיכה ליישם מדיניות קולוניאליסטית פנימית נגד אזרחיה הערבים הפלשתינים.

32 בהתאם להחלטת ענקי המשפט: שמעון אגרנט, יואל זוסמן, וחיים כהן. ראה הקביעה של שופט בית המשפט העליון אלפרד ויתקון: כי "שום משטר חופשי לא יתן את ידו והכרתו לתנועה החותרת תחת אותו משטר עצמו".

33 כיום יש בישראל, כך נראה, בחסות "הכל שפוט" חוסר אחריות של "דמוקרטיה הפקרית".

34 בן כספית, מעריב, 27 באפריל 2007.

35 משה גורלי, מעריב, 3 בפברואר 2006.

29 אסעד גאנם, ידיעות אחרונות, 14 בדצמבר 2006.

30 Matthew Wagner, *The Jerusalem Post*, December 17, 2007.

31 מעריב, 31 ביולי 2003.

ישראל יישמה את הייחוד בצורות שונות. תחילה בגירוש רובו של העם הפלשתיני ב-1948 והרס של יותר מ-530 יישובים ערביים, והפקעה רחבה של האדמות הערביות, והקמת יותר מ-700 יישובים יהודיים בכדי לקלוט את היהודים המהגרים אליה. פעולות אלה נשענו על ייחוד המרחב הגיאוגרפי ומחיקת העבר והתרבות הפלשתינית...

תביעותיה של החברה הערבית פלשתינית:

- הכרת המדינה באחריותה לנכבה הפלשתינית של שנת 1948 ותוצאותיה הזוועתיות לגבי הפלשתינים בכלל, ולאזרחי ישראל מביניהם בפרט... [קרי: מימוש זכות השיבה של הפלשתינים מבחוץ ושל ערביי ישראל, ליישוביהם].
- הכרת המדינה בהיותה מולדת משותפת לאזרחיה הערבים הפלשתינים והיהודים [כלומר, מדינה דו-לאומית].
- הכרת המדינה בערבים הפלשתינים בישראל כקבוצה לאומית ילידה שיש לה הזכות לבחור את נציגיה ולנהל את ענייניה הייחודים התרבותיים, החינוכיים והדתיים, ולכונן את מוסדותיה הלאומיים בכל תחומי החיים [כלומר אוטונומיה לאומית במדינה הדו-לאומית].
- הכרת ישראל במעמד המיוחד של הערבים הפלשתינים בישראל כמיעוט לאומי ותרבותי, הזכאים להגנה וחסות ותמיכה בינלאומיים [כלומר, בינאום מעמדם].
- ישראל תכיר בזכותם של הערבים הפלשתינים בישראל לקיים קשרים לאומיים, אזרחיים, תרבותיים וחברתיים עם שאר חלקי העם הפלשתיני וכל מרכיבי האומה הערבית והאסלאמית [כלומר, במסגרת המדינה הדו-לאומית].

פרק המעמד המשפטי של הערבים הפלשתינים בישראל - ז"ר יוסף ג'בארין.

היותם של הערבים הפלשתינים בישראל בעלי הארץ המקוריים, שיש להם קשר אינטגרלי והיסטורי בינם למולדתם מבחינה רגשית, לאומית, דתית ותרבותית; והיותם חלק חי ובלתי נפרד מן העם הערבי הפלשתיני. חוקי ישראל מפלים ומבטאים עליונות אתנית. הגדרתה הרשמית של ישראל כמדינת העם היהודי היא בבחינת חומה אידיאולוגית מבוצרת בפני אפשרויות הנהגת שוויון מהותי מלא לאזרחיה הערבים.

תביעותיה של החברה הערבית פלשתינית:

- הכרה רשמית בקיומם הקולקטיבי של האזרחים הערבים הפלשתינים במדינה, בייחודם הלאומי, הדתי, התרבותי, הלשוני ובהיותם ילידי הארץ המקוריים [כלומר, דו-לאומיות].
- הכרה בזכותם של הערבים הפלשתינים לשוויון מהותי מלא במדינה על בסיס לאומי קולקטיבי,

בצד השוויון האזרחי הפלשתינים ולהפעיל זכות וטו בסוגיות הנוגעות להם [כלומר, דו-לאומיות].

- הבטחת ניהול עצמי לערביים הפלשתינים בתחומי החינוך, הדת, התרבות והתקשורת. וההכרה בזכותם להגדרה עצמית בכל הנוגע לעניינים שיש בהם ייחוד קולקטיבי [כלומר, אוטונומיות].
- הבטחת זכותם של הערבים הפלשתינים לקיים ולהדק יחסים מיוחדים, בחופשיות, עם שאר חלקי העם הערבי הפלשתיני, ועם כל העמים הערבים [מרכיב של מדינה ולא אוכלוסייה].
- הבטחת זכויות הערבים הפלשתינים בסוגיות ספציפיות בהן נעשה עוול היסטורי, כגון סוגיית הפליטים במולדתם ("הנוכחים נפקדים") ושובם לכפריהם ועריהם המקוריות [כלומר, מימוש זכות השיבה הפנימית, שמשמעה חיסול 700 יישובים יהודים].

פרק מדיניות הקרקע, התכנון והבנייה לערבים הפלשתינים בישראל.

כבר בתחילת דרכה גייסה התנועה הציונית אמירות דתיות וחילוניות בכדי לשכנע את העם היהודי והעולם כולו בזכותה על פלשתין ההיסטורית. מונחים תנ"כיים כגון "ארץ הקודש" ו"ארץ ישראל" התמוזגו עם אמירות חילוניות כגון "מולדת ללא עם לעם ללא מולדת", והיוו יחד מעין דלק שהוביל את עגלת הציונות וקיבוץ "יהודי הגולה" וקשירת עתידם בפלשתין.

ב) **החוקה הדמוקרטית של ארגון עדאלה**, מסמך שפורסם בפברואר 2007, במימון "הקרן החדשה לישראל" וקרנות של האיחוד האירופאי, ונועד לקדם את הזכויות הקיבוציות של ערביי ישראל למטרת הקמת מדינה דו-לאומית, על-חשבון חיסולה של מדינת ישראל כמדינה יהודית-ציונית, ולבוא במקומה באופן מלא. המגמה היא ליצור חוקה דמוקרטית למדינת ישראל, כדי שהיא תיעלם בשיטת "הרגני ברכות". המסגרת העיקרית של המסמך קובעת:

- ערביי ישראל יוכרו כמיעוט-מולדת ומדינת ישראל תוגדר כמדינה דו-לשונית ורב-תרבותית [כלומר, דו-לאומיות].
- גבולות המדינה יהיו גבולות 1967, כשישראל נדרשת להכיר באחריותה הבלעדית ליצירת ולפתרון בעיית הפליטים, ולהכיר בזכותם לשוב לבתיהם המקוריים על בסיס החלטת האו"ם 194; והפנימיים (ערביי ישראל בגבולות 1967), ולקבוע את שיתבם למקום מושבם המקורי, תוך מתן פיצוי הולם לשתי הקבוצות.
- כל מיעוט לאומי ודתי בישראל יקבל אוטונומיה מלאה, ויקבע את מוסדותיו בכל התחומים בעצמו. חוק השבות יבוטל וחוק האזרחות ישונה. סמלי

שער שני: תסמונת אלימות וטרור - דו"ח "ועדת אור"

ועדת אור לחקר אירועי ההתפרעות הערביית באוקטובר 2000 נולדה בחטא ומהווה שלשלת נוספת לכשלי ברק האומללים. הוועדה פעלה בצל הטרור של משפטני עדאלה, הגוף שגבה "עדויות מפי נפגעים ערבים" ועשה את החוק והצדק חוכא ואיתלולא. בכל מדינה מתוקנת היה הדוח נורק לפח האשפה. זה אחר זה עלו לדוכן שוטרים מפוחדים ומגומגמים, מי שכמעט והיו קורבנות של לינץ' בידי אספסוף ערבי צמא דם,⁴¹ והוועדה שוב לעסה את סוגיית האפליה והקיפוח כסיבת האלימות של ערביי ישראל.⁴²

התביעה המרכזית של הצהרת חיפה, היא ביטול היותה של מדינת ישראל מדינה יהודית, והפיכתה למדינה "דמוקרטית שבה מתקיים שוויון לאומי בין יהודים לערבים"

חברי הוועדה קובעים:

- עוצמת האלימות והתוקפנות הייתה גבוהה ביותר. נגד אזרחים ונגד אנשי כוחות הביטחון נעשה שימוש באמצעי תקיפה מגוונים... יידוי בקבוקי תבערה; שימוש בגולות מתכת שידודו בקלע; יידוי אבנים באמצעים שונים, גלגלו צמיגים בוערים, וגם ירי של אש חיה... יהודים הותקפו בדרכים בשל היותם יהודים, ורכושם הושחת. במספר מקרים אך כפסע היה בינם לבין מוות מיד המון פורע... נעשו ניסיונות לעלות לעבר יישובים יהודיים ולאיים עליהם. צירי תנועה ראשיים נחסמו לפרקי זמן ממושכים, והתנועה ליישובים יהודיים שובשה קשות, ונותקה לפרקי זמן ארוכים. התוקפנות והאלימות אופיינו בנחישות רבה ונמשכו פרקי זמן ארוכים.

מה משתמע אפוא מדברים קשים אלה? אם זה המצב, מה היה על המשטרה לעשות? לחלק להם סוכריות? לנגב להם את הזיעה מהפנים ולהשקותם במים? המשטרה הגנה על עם ישראל ושמרה על כבודה המרוסק של מדינת ישראל. והתודה שהוועדה נתנה לאנשים המועטים, האמיצים הללו, שעמדו ללא אמצעים וחרפו את נפשם להגנת האזרחים היהודים היתה שהם זכו לקיתונות של בוז והאשמות

41 לוחמת מג"ב שהעידה בוועדה: "הרגשתי שעוד דקה יעשו בי לינץ'", מעריב, 16 במרץ 2001.

42 אורי דן, "ועדת חושך", ידיעות אחרונות, 9 באוגוסט 2001. נדב העצני, מעריב, 11 באפריל 2001.

המדינה ייקבעו במשותף, ולערבים תהיה זכות וטו על החקיקה.

- ערביי ישראל, בהיותם חלק בלתי נפרד מהעם הפלשתיני, זכאים לקיים קשרים מוחלטים בכל התחומים עם הפלשתינים בשטחים, ובכלל זה הזכות למעבר גבולות חופשי.

(ג) עשר הנקודות, של ארגון מוסאווה. המסמך, שפורסם בנובמבר 2006, במימון "קרן אברהם", מעלה שלוש תביעות:

- חזרה לכפרים הנטושים: חזרת פליטי 1948 לכפרים שלהם;

- אוטונומיה וייצוג הולם בכל התחומים, בהתאם למעמד השוויוני;

- שינוי הדגל והמנון המדינה.

(ד) הצהרת חיפה, של ארגון מדא אל-כרמל, שפורסמה ב-15 במאי 2007, פרויקט אשר מומן על-ידי האיחוד האירופי. ההצהרה דורשת לבטל את חוק השבות וחוק האזרחות, ולהעניק זכות וטו לערבים בכל העניינים הנוגעים למעמדם, ולהבטיח להם אוטונומיה תפעולית בכל התחומים. התביעה המרכזית של ההצהרה, היא ביטול היותה של מדינת ישראל מדינה יהודית, והפיכתה למדינה "דמוקרטית שבה מתקיים שוויון לאומי בין יהודים לערבים".

במקום המדינה היהודית, צריכה לקום מדינה דו-לאומית, שתהיה דמוקרטית ומשותפת לשני הלאומים. ישראל לא תוגדר כמדינה יהודית אלא רב-תרבותית. בדומה למסמכים הקודמים, גם "אמנת חיפה" תובעת להקים שתי מדינות בתחומי ארץ ישראל המערבית: מדינה פלשתינית נקייה מיהודים ב"שטחים", ומדינה דו-לאומית במקום ישראל, כשלחלק הפלשתיני תהיה זכות וטו וקשרים אינטגרליים עם המדינה הפלשתינית.

כפי שצוין לעיל, מסמכים אלה, כולם ביחד וכל אחד לחוד, קוראים לחיסולה של ישראל ומשלימים את הנאמר באמנה הלאומית הפלשתינית, בחוקת הפתח ובאמנת החמא"ס. זהו 'גט כריתות' רשמי שלהם מהמדינה, כדברי דן מרגלית³⁶; זו הכרזת מלחמה, קבע אברהם טל³⁷; זוהי תביעה לשינוי אופיה של המדינה, נסיון לרוקן את הציונות מתוכנה, קובע טומי לפיד³⁸; זוהי קריאה לשים קץ לישראל כמדינה יהודית, מצהיר אמנון רובינשטיין³⁹; זוהי הכרזת מלחמה על ישראל וחרטונות נגדה, תוך הצטרפות לאויבי ישראל, קובע עוזי ארד.⁴⁰

36 מעריב, 8 בדצמבר 2006.

37 הארץ, 26 בנובמבר 2006.

38 מעריב, 6 בדצמבר 2006.

39 מעריב, 5 בינואר 2007.

40 יום עיון, מכון ון ליר, 2007.

מכאן הדרך לטרור הייתה קלה ביותר. בין השנים 1967 ועד 1986 בוצעו 460 פעולות עוינות על-ידי ערביי ישראל. בשנת 1988, שנת פרוץ האינתיפאדה נחשפו 15 התארגנויות חבלניות, בהשוואה לשתיים בשנת 1987. מאז הפיגוע ב"ליל הקלשונים" בגלעד, בפברואר 1992, הוגברה באופן ברור פעילות הטרור, ששיאה היתה בפרעות של אוקטובר 2000. משנת 2001 ועד יולי 2005 נחשפו 117 התארגנויות לביצוע פיגועי, בהן היו מעורבים 230 ערביים ישראלים. בפיגועים אלה, נהרגו 136 ישראלים ונפצעו 790 נוספים. בחלוקה הבאה⁵⁰:

בשנת 2001, נחשפו 25 התארגנויות, בהן היו מעורבים 51 מערביי ישראל. התבצעו 11 פיגועים בהם נהרגו 45 יהודים ונפצעו 302.

בשנת 2002, נחשפו 35 התארגנויות, בהן היו מעורבים 78 מערביי ישראל. התבצעו 12 פיגועים בהם נהרגו 45 יהודים ונפצעו 257.

בשנת 2003, נחשפו 27 התארגנויות, בהן היו מעורבים 45 מערביי ישראל. התבצעו 5 פיגועים בהם נהרגו 46 יהודים ונפצעו 227.

בשנת 2004, נחשפו 26 התארגנויות, בהן היו מעורבים 51 מערביי ישראל. התבצעו 7 פיגועים, שלא הביאו להרוגים, אך נפצעו 4.

בשנת 2005, עד לסוף חודש יולי נחשפו 11 התארגנויות, בהן היו מעורבים 14 מערביי ישראל. ערבים ישראלים היו מעורבים בהובלת והסעת המפגעים ב-2 פיגועי רצח באמצעות התאבדות שבוצעו בישראל: בתל אביב בחודש ב-26 בפברואר, ובנתניה ב-12 ביולי.⁵¹

מדובר בתופעה עמוקה ביותר ששורשיה אידיאולוגיים, תרבותיים ודתיים ואשר מתורגמת לשפת הטרור לחיסול מדינת ישראל. מה שמונע בינתיים את התרחבותה הוא לא "עשבים שוטים", אלא יכולת הסיכול של השב"כ.

סיכום - מסקנות ומשמעויות

המטרות הנשאפות של ערביי ישראל עברו תהליכים התפתחותיים בשלושה שלבים עיקריים:

בשלב הראשון, בדלנות, תהליך שקיים שנים רבות ומתבטא בהקמת ארגונים ומוסדות מתבדלים במכוון מהמסגרת החברתית, החינוכית והתרבותית של ישראל.

בשלב השני, מטרה מוצהרת היא אוטונומיה. מודל הפעולה הוא הקמת מוסדות לאומיים לפי הדגם של התנועה הציונית לפני הקמת מדינת ישראל. התפיסה נהגתה כבר בשנות ה-70 של המאה ה-20, בהקמת "ועד ראשי הרשויות הערביות", בשנת 1974, כמקביל ל"וועד היישוב"

50 הנתונים התפרסמו באתר המרכז למורשת המודיעין (מ.ל.מ.), מרכז המידע למודיעין ולטרור, <<http://www.intelligence.org.il>>.

51 ראו פירוט כל ההתארגנויות ופעולות הטרור בנייר העמדה.

שווא, ובעיקר ניתנה לגיטימציה לרדיפתם, כולל איומי רצח. "האשמים האמיתיים", קובע ניצב בדימוס אליק רון, "בפרוץ המהומות הם דווקא ראשי המגזר הערבי. אותם מסיתים ומתסיסים עד היום לא נתנו את הדין".⁴³ ההקצנה הלאומנית מובלת על-ידי חברי הכנסת שלהם, ראשי הרשויות, התקשורת, וראשי התנועה האסלאמית. זו הסתה שתוביל לעימות דמים.⁴⁴ ניצב בדימוס יצחק דדון: הקמת ועדת אור היתה כניעה מבישה ללחץ של מנהיגי הפורעים, שהוועדה עצמה ציינה את חלקם המרכזי בהלהטת האספסוף. שוטרי ישראל הופקרו.⁴⁵

ערביי ישראל ממשיכים לעבד ולשמר ולטפח את פרעות אוקטובר 2000, בטענה שהתיק לא סגור,⁴⁶ תוך פעילות הסתה הקוראת לרצח ומאשימה את שוטרי ישראל כנאצים: מפגינים ערבים בסכנין קראו: "נרדוף אחרי השוטרים הרוצחים".⁴⁷ שאוקי ח'טיב, יו"ר ועדת המעקב: "לא נשב בשקט עד אשר הפושעים יקבלו את עונשם. כמו שהעולם רודף היום אחר הנאצים, כך נרדוף אותם שוטרים שרצחו את ילדינו".⁴⁸ אלימות רחוב, זריקת אבנים בכבישים ראשיים ובצמתים הפכו לתופעה מאיימת על חיי היום-יום ושגורה לחלוטין. כבישים נסגרים: כביש 65 - נחל עירון; כביש 77 - המוביל, ושני הכבישים הראשיים: כביש 2 וכביש 4. זריקת האבנים היא אסטרטגיה המשמשת תשתית לחזון האוטונומיה.⁴⁹ היא מהווה חזרה למאפיין התרבותי הערבי של פרעות בכבישים, עוד משנות ה-20 וה-30 של המאה ה-20. כאז גם היום זו אסטרטגיה מתוכננת של אלימות, ואם התופעה לא תיבלם במעצר עד תום ההליכים ובמצעדי מנע חריפים, צריך יהיה בזמן הרום להחזיק כוחות צבא רבים על-מנת לשמור על הכבישים פתוחים. צריך להבין, מדובר בתוכנית פעולה מסודרת ומתוזמנת, בדיוק כמו הפעלת הרוצחים מתאבדים. וככל שהממשל יקל ראש בה, התופעה תהפוך לסוגיה אסטרטגית. בדיקת מפת כבישי ישראל תגלה תופעה מדאגיה: אין צומת וכביש אחד, לבטח בצפון, שהוא לא "מכוסה" ומאיים בסגירה והתפרעות של תושבי הכפרים מסביב. התשובה של המשטרה שגויה ומתבטאת בסגירת צירים וכבישים לנסיעה. זה מתן פרס לפורעים. הדרך הנכונה, היא נוכחות מסיבית מונעת בכפרים הערביים; עונשים כבדים, כי אבן על מכונית נוסעת זהו ניסיון להריגה, ואם הם ישלחו צעירים, יש לעצור את ההורים.

43 עדנה אדטו, ישראל היום, 20 בינואר 2008.

44 שרון גל, הארץ, 1 במאי 2000.

45 יצחק דדון, ישראל היום, 20 בינואר 2008.

46 מודעה בעמוד שלם בצבע, זמן חיפה, 15 בפברואר 2008.

47 למעשה היה צריך לפתוח את תיקי אוקטובר ולהעמיד לדין פלילי את אלפי הפורעים הערבים, שהרסו והשמידו כל סממן ישראלי, והעמידו בסכנת חיים את היהודים בסביבה. את המציאות הפוגרומית אפילו "ועדת אור" קבעה.

48 אלירן טל, ישראל היום, 3 בפברואר 2008.

49 דיווח ויחחות של דניאל סיריטי עם רוגמי האבנים בכבישים, ישראל היום, 16 באפריל 2008.

היהודי. ממשיכת הוועד היא "ועדת המעקב העליונה", אשר הוקמה בשנת 1982, כמסגרת מעשית בבניית התשתיות לאוטונומיה, ומשמשת נושאת הדגל של ערביי ישראל. בשנות ה-80 המגמה היתה אוטונומיה תרבותית, ומשנות ה-90 התפיסה היא אוטונומיה טריטוריאלית.

בשלב השלישי, משנות האלפיים, התביעה היא מדינה דו-לאומית בסיסמאות שונות: באקדמיה, בימי-עיון ומחקרים, המסר הוא "רב-תרבותיות". הוא נשמע מאד אקדמי ונקי, של פתיחות ופולורליזם. במערכת הפוליטית, המושג בשימוש הוא מדינת כל אזרחיה, סיסמא הקורצת לליברלים יפי-נפש, ונתפסת כקשורה לשוויון ופולורליזם. הציבור הערבי מנהל שתי אסטרטגיות עיקריות, הסותרות לכאורה זו את זו.

האחת, תביעות לשילוב במערכות השונות של ישראל, מתוך כוונת השתלטות מבפנים. לכאורה זו מגמה חיובית הפועלת להשגת שוויון. למעשה, הכל מכוון לאסטרטגיה של השתלטות ושינוי, כדי להפוך את מדינת ישראל למדינה דו-לאומית: שלטים במוסדות ובדרכים; דרישה לפרסום "הנרטיב הפלשטיני" בטבע, ברחבי המדינה, ובמוסדות החינוך; פרסומים המופצים במערכת החינוך הערבית, ללא תגובת ישראל, ועוד אלף ואחת תביעות "קטנות" לשינוי והוספה, שמשמעותם המצטברת היא תנועה לקראת דו-לאומיות.

השנייה, הפעלת טרור ופרעות של אינתיפאדה: מעורבות הולכת וגוברת בהסתה ובפעולות טרור; אינדוקטרינציה של הצעירים בבתי הספר ובתנועות הנוער; דרשות במסגדים וההתכנסויות ההמוניות. תהליך הניכור למדינה הלוברשת במהרה ממדים של שינאה בעלת תבחינים אנטישמיים הוא הרה-אסון באשר לעיצוב התודעה וההנעות של הצעירים. דורות שלמים עוותו וסולפו, עד כי קשה לומר שניתן לבנות חברה בעלת תודעה של שלום. דבר זה מתבטא בכל סוגי האלימות, בעיקר העוינות המוחלטת למוסדות המדינה ולסמליה ואי-ההזדהות על הערכים הבסיסיים של קיומה. בפני ערביי ישראל עומדות שתי חלופות אסטרטגיות:

האחת, השתלבות אמיתית. להיות חלק בונה ויוצר במדינת ישראל, אזרחים נאמנים במדינה היהודית-ציונית.

השנייה, להמשיך בדרך שהם צועדים בה בגאון, של ניכור והיפרדות לקראת חיסולה של מדינת היהודים.

לנוכח החלופה השנייה יהיה על ישראל לפעול בנחישות במספר תחומים: **(א)** חקיקת חוק אזרחות ברור וחד-משמעי, אשר יקבע את המסגרת לממלכתיות יהודית; **(ב)** חקיקת חוק רישוי מפלגות, אשר יוציא את המפלגות הערביות בעלות האידיאולוגיה האנטי-ישראלית מחוץ לחוק, ⁵² ויקבע

קריטריונים ברורים למפלגות פוליטיות, ובראשן נאמנות למדינה; **(ג)** שינוי שיטת הממשל וקביעת אזורי בחירה; ⁵³ **(ד)** מילוי כל החובות של האזרחות, כמו חובת שירות צבאי ולאומי מלא, תשלום מסים, רישוי ובינוי בהתאם לחוק, ואזרחות הנאמנה למדינה ומוסדותיה; **(ה)** קביעה כי ישראל היא מדינת כל אזרחיה, בדיוק כמו בארצות-הברית ובצרפת: שפה רשמית אחת - עברית, מערכת חינוך בעלת תוכנית חינוך אחת - יהודית, חוק הסמלים הלאומיים וכיבודם במבני ציבור ובמוסדות חינוך.

המשמעות המעשית של תחומים אלה, היא הקביעה של אזרחות לעומת תושבות: מי שמצהיר על נאמנות למדינה היהודית-ציונית, לעקרונותיה ולסמליה הלאומיים, ומוכן לחיות חיים פעילים וקונסטרוקטיביים, כולל מילוי כל החובות המתבקשות - יקבל אזרחות ושוויון זכויות מלאים. במקרה כזה ייקבעו חוקים נוקשים שיחייבו את מימוש שוויון הזכויות באופן מוחלט. במסגרת זאת ראויה קביעתו של תיאודור רוזבלט בשנת 1907:

כל אלה הבאים מתוך כוונת טובות להיות אמריקנים ולהתערות בתוכנו, יקבלו בשוויון מלא, ולא יהיה כל הבדל לעומת אלה הנמצאים, או הבדלי גזע, מקום-לידה או מוצא. בכך הם יהפכו לאמריקנים, ורק אמריקנים. כל אלה האומרים שהם אמריקנים ובנוסף גם דבר אחר, לא ייחשבו אמריקנים כלל וכלל. יש לנו מקום לדגל אחד, הדגל האמריקני. יש לנו מקום לשפה אחת, היא השפה האנגלית, ויש לנו מקום לנאמנות אחת בלבד, היא הנאמנות לעם האמריקני.

אכן, כל מי שיבחר שלא למלא את חבילת האזרחות, כולה וללא סייג, יוכל להמשיך לגור במדינה, אך יאבד את האזרחות, על כל המשתמע מכך, ויהיה בעל תושבות ישראלית בלבד. זה לא יפתור אותו מחובת שמירת החוק והסדר והנאמנות למדינה. כי תושבות איננה מרדנות.

המודל התפעולי של ישראל צריך להיות האמריקני והצרפתי. ישראל היא מדינת כל אזרחיה - במובן של נאמנות מוחלטת למוסדות הלאומיים, לסמלים ולריבונות היהודית. מי שאינו רוצה/יכול/מסוגל, יהיה תושב שומר חוק ולא אזרח. מי שאינו רוצה/יכול/מסוגל, יכול לבחור בכל מדינה שתסכים לקבל אותו. חיים במדינה, אזרחות, משמעם קבלת ערכיה ומוסדותיה. זה הנהוג הקיים בכל מדינות העולם. ההפקרות שישראל נוהגת באי-מדיניותה היא הרת אסון, וסופה שתיאלץ להגיב ביתר חריפות ובמחירים קשים. אין למדינה זכות קיום אם אין מסוגלת לפעול לשמירת החוק והסדר והביטחון האישי והציבורי. כל התעלמות מיישום הריבונות סופה שתחזור כבומרנג רב-עוצמה. הכתובת רשומה על הקיר והיא זועקת באותיות של קידוש לבנה - האם ישראל תתפכח? ■

53 ראו בנדון הצעתו של צבי בר, ראש עיריית רמת גן, מעריב, מוסף חג, 13 באוקטובר 2000; מעריב, מוסף לשבת, 25 במאי 2001.

52 ראו בנדון, בן דרוך ימיני, מעריב, 24 בספטמבר 2002.